

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

4/2014

Souběh výsluhy vojáků a policistů a platu ve státní službě po skončení služebního poměru (komparace)

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

leden 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

Úvod.....	2
Tabulka.....	3
Podrobnosti.....	5
Případná novela českých zákonů.....	6
Prameny.....	6

Úvod

Důchody státní služby a dalších profesí (vojáci, policisté), tj. důchody, které jsou hrazeny státem, podléhají v poslední době ve většině evropských států reformním krokům. Tato tabulka byla zpracována z dostupných informací získaných v posledních dvou letech.

Důchodové státní systémy jsou zároveň v některých státech doplňovány možnostmi či povinnostmi druhého nebo třetího důchodového pilíře.¹

Pokud se týká souběhu obecného částečného důchodu (renty) ozbrojených nebo podobných složek s prací ve veřejné službě, ve většině zkoumaných států tato možnost neexistuje, protože uvedené státy nemají obecnou částečnou výsluhovou rentu zavedenu (samozřejmě s výjimkou případů úrazů, nemocí, vojenských veteránů ze zahraničních misí apod.). V podstatě pouze Francie a Belgie umožňovaly souběh částečného důchodu (výsluhové renty) s prací ve veřejné službě. Francie tuto možnost omezila, Belgie ji omezila v minulém roce. U Itálie se zdá, že souběh částečné renty s prací pro veřejnou službu je možný. Předpis se však zatím nepodařilo dohledat.

V postkomunistických státech byla zavedena obecná² částečná výsluhová renta kromě ČR rovněž na Slovensku a v Maďarsku. Všechny tyto státy mají v současnosti s její výší finanční problémy. Maďarsko už ji do budoucna zrušilo, stejně jako Slovensko. Oba státy v minulosti přiznanou částečnou výsluhovou rentu zdanily zvláštní daní.

Tato práce nezkoumá možný souběh plného výsluhového (starobního) důchodu s platem ve státní správě ani souběh důchodu, který byl získán na základě zvláštních podmínek (nezpůsobilost výkonu služby, nemoc apod.)

Pomlčka uvedená v tabulce znamená, že souběh částečného výsluhového důchodu s prací nepřipadá vzhledem k neexistenci obecně přiznávaného částečného důchodu v daném státě v úvahu.

Pokud se týká okruhu osob, na které rentový systém v uvedených státech platí, je třeba vždy nahlédnout do příslušného předpisu. Státy mají rozdílně stanovený okruh oprávněných osob (civilní zaměstnanci, ozbrojení příslušníci služeb, příslušníci záchranného systému apod.). Následující tabulka je tedy silně zjednodušena.

1 Drobné změny nejsou vyloučeny. Nebylo možno prostudovat všechny novely zákonů.

2 Obecnou rentou rozumíme rentu, na kterou má nárok každý, kdo odsloužil uvedený počet let, bez dalších zvláštních podmínek (s výjimkou případů pochybení ze strany osoby ve službě)

Tabulka

Stát	Plný výsluhový (popř. starobní) důchod – požadavky (nejméně let služby, nejméně let věku)	Výsluhový důchod - požadavky	Souběh částečného výsluhového důchodu a případného platu ze státní služby mimo působení ve složce, v níž vznikla výsluha
Belgie - policie	33 let služby (25 letci apod.), věk 55 (52 letci apod.)	10 let služby	Souběh není možný ³
Belgie - armáda	dtto	dtto	dtto
Francie - policie	Důstojníci 25 let služby, věk 52-59 let Poddůstojníci 15 let služby, věk 36-45 let	Důstojníci 15-25 let služby, není však bez podmínek (jen z důvodu zdravotního stavu)	Souběh práce a důchodu (i plného) je podstatně omezen, viz podrobnosti níže
Francie - armáda	dtto	dtto	dtto
Itálie - policie	Důstojník 25 let služby	Důstojník 13 let služby (po 20 letech vyšší)	Je možný
Itálie - armáda	dtto	dtto	dtto
Maďarsko - policie	62 let věku (reforma 2011)	Výsluha (podle dřívější úpravy po 25 letech služby) byla zrušena v r. 2011, dosavadní výsluhy byly zdaněny 16% daní	- (souběh dosavadních výsluh získaných před jejich zrušením je možný)
Maďarsko - armáda	dtto	dtto	dtto
Německo - policie	Shodně jako státní služba jednotlivých zemí, jednotný věk odchodu do starobního důchodu (podle zemí, až věk 63)	Neexistuje	-

3 Není možný souběh důchodu a práce, reforma z r. 2013. Je možný jen souběh plného důchodu a práce po splnění věku 65 let. Souběh je upraven složitě, případně viz pramen uvedený níže.

Stát	Plný výsluhový (starobní) důchod – požadavky (nejméně let služby, nejméně let věku)	Výsluhový důchod - požadavky	Souběh částečného výsluhového důchodu a případného platu ze státní služby mimo působení ve složce, v níž vznikla výsluha
Německo - armáda	Upraveno obdobně jako spolková státní služba, stanoven věk odchodu do starobního důchodu na 62, nejméně 40 let služby	Existuje jen <u>dočasně</u> vyplácený příspěvek při ukončení služebního poměru před důch. věkem (jsou pro něj nutné další podmínky), nebo udržovací příspěvek	Souběh příspěvku s prací je možný
Nizozemsko - policie	65 let věku, kryto systémem důchodů státní služby	Není	-
Nizozemsko - armáda	65 let věku (až 50 let u některých druhů armád a zahr. misí), zvláštní důchodový systém mimo státní službu	Není	-
Rakousko - policie	Jako státní služba	Neexistuje, jen budoucí malé navýšení starobního důchodu při 10 letech služby	-
Rakousko - armáda	Jako státní služba	Neexistuje, jen budoucí malé navýšení starobního důchodu při 10 letech služby	-
Slovensko - policie	25 let služby a dosažení věku pro důchod podle obecných předpisů	Není důchod (podrobnosti viz níže), jen výsluhový příspěvek na 1 – 3 roky	Souběh příspěvku a práce je možný
Slovensko - armáda	dtto	dtto	-
Velká Británie - policie	systém od r. 1987 – nejméně 55 let věku a 35 let služby, výplata od 65 let věku	Není	-
Velká Británie - armáda	40 let služby, nejméně 55 let věku	16 let služby od 18 let věku nebo 22 let služby od 21 let věku (podle hodnosti)	Nebylo zjištěno ??

Podrobnosti

Francie

Příslušníci armády a dalších bezpečnostních složek státu získávají ze zákona nárok na vyplácení výsluhové renty (popř. podobných dávek).

Pokud v době jejich pobírání získají zaměstnání ve státní službě nebo v místní veřejné správě, která patří pod celostátní důchodový systém veřejné správy, použije se článek L77 zákona o civilních a vojenských důchodech. Dotčená osoba se může vzdát při přijetí zaměstnání ve veřejné službě práva na výsluhovou dávku. Pak právo na vyplácení důchodu (na který už má nárok) zaniká a po skončení práce ve veřejné službě vzniká nárok na vyšší důchod z obou zaměstnání (popř. jen vyššího důchodu z prvního zaměstnání). Pokud se osoba nevzdá práva na rentu, má po skončení práce nárok jen na důchod z nového zaměstnání.

Slovensko

Zákon č. 328/2002 Z. z. o socialnom zabezpečeníu vojakov z povolania a policajtov, naposled novelizován č. 80/2013 Z. z.

Jde o velmi komplikovaný předpis, který má řadu přechodných ustanovení, z nichž většina vede ke snížení výsluhového důchodu, rovněž upravuje dočasný výsluhový příspěvek, který nyní nahrazuje částečný výsluhový důchod.

Souběh dříve dosaženého výsluhového důchodu nebo příspěvku s prací v téže nebo podobné složce je zakázán.

Novela zákona č. 80/2013 Z. z. obsahuje řadu ustanovení upravujících střet jednotlivých důchodů apod. za účelem zlevnění nákladů na výsluhové důchody vyplácené podle dřívějších předpisů.

Část nyní platného zákona:

§ 38

(1) Policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 25 rokov.

(2) Na výsluhový dôchodok má nárok aj policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, ak poberal invalidný výsluhový dôchodok a doba trvania služobného pomeru spolu s dobou poberania invalidného výsluhového dôchodku dosahuje najmenej 25 rokov. Pri výpočte takéhoto výsluhového dôchodku sa základ použitý na výpočet invalidného výsluhového dôchodku zvyšuje o rovnaké percentá, o aké by sa zvýšil invalidný výsluhový dôchodok do dňa priznania výsluhového dôchodku.

(3) Policajtovi vzniká nárok na výsluhový dôchodok po dovŕšení veku potrebného na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, ak jeho služobný pomer skončil

a) stratou hodnosti,

b) prepustením z dôvodu právoplatného odsúdenia za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom, alebo za zločin.

(4) Profesionálnemu vojakovi vzniká nárok na výsluhový dôchodok po dovŕšení veku potrebného na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, ak jeho služobný pomer skončil

a) zánikom z dôvodu straty vojenskej hodnosti,

b) prepustením z dôvodu

1. závažného porušení základnej povinnosti ustanovenej osobitným predpisom^{31c)} alebo porušení zákazu ustanoveného osobitným predpisom,^{31c)}

2. právoplatného odsúdenia za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom,^{31d)} alebo za zločin.^{31e)}

(5) Pri výpočte výsluhového dôchodku podľa odsekov 3 a 4 sa výsluhový dôchodok vypočíta zo základu zisteného podľa § 60 ku dňu skončenia služobného pomeru a zvýši sa odo dňa skončenia služobného pomeru do dňa vzniku nároku na tento dôchodok.

§ 39

Výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka je za 25 rokov trvania služobného pomeru 37,5 % základu zisteného podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 30. skončeného roku trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2 % základu zisteného podľa § 60. Za 31. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 35. skončeného roku trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3 % základu zisteného podľa § 60. Za 36. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 0,5 % základu zisteného podľa § 60, najviac do 65 % základu zisteného podľa § 60.

Případná novela českých zákonů

1. způsob novelizace

Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání upravuje zastavení vyplácení českého výsluhového důchodu (podle zákona „příspěvku“) v případě, že voják vstoupí do služebního poměru k policii:

§ 135

(1) Při opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru.

(2) Při přijetí do služebního poměru podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾ se výplata výsluhového příspěvku zastavuje.

Zde uvedené ustanovení stanoví, že pokud osoba vstoupí do služebního poměru u policie, výplata se zastavuje. Stejným způsobem lze zastavit výplatu i v případě pracovního nebo (až bude platit služební zákon) služebního poměru k České republice.

2. způsob novelizace

Druhou možností je úprava důchodových nároků, tedy jejich snížení v případě souběhu vyplácení renty a zaměstnání, podobně jako to bylo vyřešeno ve Francii. Nicméně tato možnost se v ČR vzhledem k nesystémovosti takového řešení nejeví jako reálná.

Prameny

Šetek, J. Zabezpečení příslušníků silových rezortů ve vybraných členských státech NATO a EU, VÚPSV 2006

Soldatenversorgungsgesetz (Německo)

Práce parlamentní sítě ECPRD 1912 (2012), 1890 (2012)

Francie: Zákon o civilních a vojenských penzích, článek L6, dostupný

http://legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?jsessionid=B4C92D717CA777B3BF1D502CCF0CC868.tpdjo03v_1?

[idArticle=LEGIARTI000006362672&cidTexte=LEGITEXT000006070302&dateTexte=20140110](http://legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?jsessionid=B4C92D717CA777B3BF1D502CCF0CC868.tpdjo03v_1?idArticle=LEGIARTI000006362672&cidTexte=LEGITEXT000006070302&dateTexte=20140110)
(27. 1. 2014)

Belgie: Service des Pensions de Secteur Public (Penzijní služba veřejného sektoru) dostupné z:

http://www.ap.fgov.be/sdpsp/press/press_2024.htm (27. 2014)

New Police Pension Scheme (Velká Británie)